herpy

MASKGRODDJUR

Banna Caecilian

Ichthyophis bannanicus

Ichthyophis bannanicus är Kinas enda maskgroddjur, en grävande art från södra Kina och Vietnam. De vuxna lever i fuktig jord vid vattendrag och risfält, där honan vaktar sina ägg i en jordkammare. Larverna lever i vatten och är rovdjur i omkring två år innan de förvandlas. Skötseln i fångenskap är nästan okänd.

Familj: Ichthyophiidae

FAKTARUTA

DJURET

Vuxenstorlek	**30-40 cm** total längd inkl. svans
Livslängd	**5-10 år**
Aktiv	**På natten**
Levnadssätt	**Grävande**
Biotop	**Regnskog och våtmark**
Hudgift	**Inget känt**
Svårighetsgrad	**Erfaren**

SKÖTSEL

Min. terrarium	**50 × 30 × 35 cm** L × B × H för 1 vuxet djur
Temperatur, dag	**22-26 °C**
Temperatur, natt	**21-24 °C**
Luftfuktighet	**90-100 %**
Vatten	**Ingen vattenskål**
UVB	**Behövs inte**
Föda	**Insekter och maskar/sniglar**
Hålls	**Ensamma**

AVEL

Fortplantning	**Äggläggande**
Utveckling	**Larver i vatten**
Äggläggning	**På marken**
Ägg per säsong	**24-68**
Larvtid	**730 dagar** från kläckning till metamorfos
Larvföda	**Små vattendjur (dafnier, myggolarver)**
Yngelvård	**Vaktar äggen**

SKYDD OCH PAPPER

CITES	**Ej listad**
EU-bilaga	**Ej listad**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Ichthyophis bannanicus är ett smalt, benlöst groddjur som liknar en stor, blank daggmask, med många tvärgående fåror, små ögon under huden och två små känselorgan på huvudet. Vuxenstorleken är inte dokumenterad; rutans 30-40 cm är lånade från *Ichthyophis kohtaoensis*. Vikt, livslängd och säkra yttre könsskillnader är inte heller dokumenterade.

Arten hittades i Yunnan 1976 och bestämdes först som *Ichthyophis glutinosus*, men beskrevs 1984 som ny art utifrån djur från Guangxi. Den räknas ibland som en synonym till *Ichthyophis kohtaoensis*, och båda namnen används om samma bestånd. Här behandlas *I. bannanicus* som en egen art.

Livet är tvådelat: en vattenlevande larv med gälar och ett landlevande, grävande vuxet djur. Hudgift är inte dokumenterad hos arten, men huden är tunn och ömtålig, och djuret ska röras så lite som möjligt.

Utbredning och livsmiljö

Ichthyophis bannanicus finns i södra Kina i provinserna Yunnan, Guangxi och Guangdong och i Vietnam, både i norr och i Mekongdeltat. Djur från Laos och Thailand har genetiskt förts till arten. Stora floder som Röda floden och Pärlfloden skiljer bestånden åt genetiskt.

Arten är klassad som livskraftig (LC) på IUCN:s rödlista. Lokalt har bestånd gått tillbaka, och den genetiska historien visar en nedgång som hänger samman med människans omvandling av livsmiljöerna. Däremot är arten ofta talrikare i odlad mark, särskilt vid risfält, än i orörd natur.

> **Naturlig utbredning:** Kina, Vietnam, Laos och Thailand.

LIVSMILJÖ

Arten lever i fuktig, lös jord i skog, buskmark och odlad mark, särskilt nära små vattendrag och risfält; den blöta, lösa jorden i risfälten passar den väl. Klimatet är subtropiskt till tropiskt med regntid och torrtid, och djuren ses oftast ovan jord under regntiden. Arten tål inte kyla: under 18 °C går den i dvala eller dör.

De vuxna äter framför allt snäckor, daggmaskar, myror och termiter, och födan skiftar mellan torrtid och regntid. Larverna lever i vatten och är rovdjur.

Läs mer: Vintervila och årstider

Skötsel

TERRARIET

Det finns bara lite kunskap om skötseln av *Ichthyophis bannanicus*. Klimatet i utbredningsområdet är varmt och fuktigt med regntid och torrtid, och de vuxna lever i blöt, lös jord vid vattendrag och risfält. Skötseln bygger på det och på erfarenheter med andra grävande maskgroddjur; den nära släktingen *Ichthyophis kohtaoensis* ställer samma krav.

Ett vuxet djur hålls i en tät låda på minst 50 × 30 × 35 cm med 20-30 cm lös, fuktig botten. Locket ska sluta tätt och ha en vikt ovanpå, eftersom djuret pressar sig genom smala springor. Små lufthål precis under kanten, täckta av fint nät, ger luft och håller foderdjuren inne. Använd oblekta pappersfibrer (pappersbaserat strö) eller ogödslad matjord; kokosfibrer ensamma kan packa sig i tarmen. Bottnen ska vara fuktig hela vägen ner, men utan stående vatten. Bark eller ett flatt stycke trä på ytan ger skydd och gör det lätt att se till djuret. Byt botten var 4:e-5:e månad, eller tidigare om den luktar eller möglar.

TEMPERATUR

Håll 22-26 °C på dagen och 21-24 °C på natten med små, långsamma svängningar. Temperaturen får aldrig falla under 18 °C, för då går arten i dvala eller dör. En värmematta under en liten del av bottnen ger en gradient, så att djuret kan välja. Kontrollera fukten oftare över värmen, eftersom bottnen torkar snabbare där.

Läs mer: Värme och temperatur

LUFTFUKTIGHET OCH SPRAYNING

Luftfuktigheten ska vara 90-100 %, och bottnen ska vara jämnt fuktig i hela djupet. Spruta efter behov, och låt en del av bottnen vara något torrare, så att djuret kan välja. Fukta med regnvatten eller klorfritt vatten.

Läs mer: Luftfuktighet, sprayning och ventilation

VATTEN OCH VATTENKVALITET

Vuxna djur ska inte ha vattenskål eller vattendel; de får fukt från den blöta bottnen och kondens på väggarna. Vatten behövs bara för larverna, som lever i vatten från kläckningen till förvandlingen. Se avsnittet om avel.

LJUS OCH UVB

Arten lever under jord och behöver inte UVB. Rummets vanliga dygnsrytm räcker. Lådan hålls mörk och ska inte stå i direkt solljus eller vid ett fönster.

Läs mer: Ljus och UVB

UTFODRING

Små och medelstora daggmaskar är baskost; skär dem i bitar till unga djur. Små snäckor och termiter kan ges som omväxling, eftersom de är en stor del av födan i naturen. Lägg 5-10 maskar i lådan varje vecka och gräv efter rester varannan vecka: många oanvända maskar betyder att djuret inte äter. Maskarna överlever i fuktig botten och ruttnar inte. Gut-loada maskarna

med kalk och vitaminer i deras jord några dagar före utfodring.

Djuret hittar födan med lukt via känselorganen, även i mörker, och syns sällan äta.

Läs mer: Kalk, vitaminer och tillskott

BETEENDE OCH HANTERING

Arten lever gömd och gräver ner sig, och ett friskt djur ligger nedgrävt största delen av tiden. Den är lugn, men tar sig ut genom även små springor. Håll ett djur per låda, så att konkurrens om födan undviks och det är lätt att följa om djuret äter. Djuret bör inte hanteras; om det måste flyttas, använd rena, våta händer och kort tid.

Avel

KÖNSMOGNAD OCH KÖNSBESTÄMNING

Ålder och storlek vid könsmognad är inte dokumenterade, och könen kan inte säkert skiljas åt utanpå. Avel i fångenskap är inte beskriven.

PARNING

Befruktningen är inre. Parning är inte beskriven, men ägg har hittats mitt i regntiden, så fortplantningstiden följer sannolikt regnet. En period med tydligt fuktigare botten kan efterlikna regntiden, men effekten är inte dokumenterad.

ÄGG OCH LARVER

Honan lägger 24-68 ägg i en kammare under jord nära ett litet vattendrag eller ett risfält. Kammaren har två små öppningar upp till ytan, och en eller två vuxna honor ligger hos äggen och vaktar dem. Äggen får inte flyttas eller torka ut. Fostren har tre par yttre gälar före kläckningen. Det finns ingen yngelvård efter kläckningen. Hur lång tid äggen tar att kläckas är inte dokumenterat.

METAMORFOS

Larverna kläcks med gälar och ska i vatten. Ge dem ett akvarium med rent, stillastående vatten och små vattendjur som föda, till exempel mygglarver; de är rovdjur. Larvtiden är omkring två år. Vid förvandlingen försvinner gälarna och stjärtfenan, och djuret ska då ha tillgång till land med fuktig botten, så att det kan klättra upp och gräva ner sig.

UPPFÖDNING AV UNGAR

Efter förvandlingen flyttas djuret till en låda med fuktig botten som de vuxnas och får små maskar eller maskbitar. Håll fukten hög och temperaturen jämn, och kontrollera bottnen ofta, så att de små djuren varken torkar ut eller ligger i stående vatten. Vidare uppfödning är inte dokumenterad.

Hälsa och vanliga misstag

Det finns nästan ingen kunskap om sjukdomar hos arten i fångenskap. Hos maskgroddjur i allmänhet är hudinflammation den vanligaste kända dödsorsaken. De viktigaste felen i skötseln är:

- För blöt eller för torr botten: djuret stannar på ytan. Justera fukten eller byt botten.
- För kallt: under 18 °C går arten i dvala eller dör. Håll temperaturen stabil.
- Rymning genom springor: djuret torkar ut. Använd täta lock med vikt.
- Smutsig botten och döda maskar ger hudproblem. Ta bort rester löpande.
- Vita beläggningar, sår eller svullnader kräver veterinär.

Chytridsvamp (Bd) finns hos vilda djur av arten: i ett bestånd är omkring vart tolfte djur smittat. Nya djur sätts därför i karantän, och händer och redskap tvättas mellan lådorna. Gå till en veterinär med kunskap om groddjur om djuret inte äter, stannar på ytan i flera dagar eller får sår.

Läs mer: Karantän och hygien

Fråga alltid dina kunniga bekanta

Guiden är ett bra ställe att börja på, men den kan inte ersätta erfarenhet. Djur är olika, och mycket av det viktigaste lär man sig av dem som har hållit arten i åratal. Prata med en uppfödare, en erfaren djurhållare eller en veterinär med kunskap om kräldjur och groddjur innan du skaffar djuret - och igen om något verkar fel.